

نسخه ۱۰ غروشه

• • اداره خاتمی • •
« تورك دنياسی » مطبعه سنده در

صاحب امتیازی

صبر زکریا

بویوک مجسوم

اول بش کونده بر پنجه کولری چقار ادبی ، علمی مجموعه در .

نومرو : ۱۲

شعبه ۲ قشیرین اول ۱۹۱۹

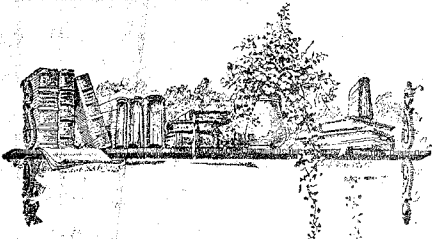
سرحدری :

مالمه ادیب

ولی عهد سلطنت مجید افندی حضرتلرینک تابولورندن

داماد شریف مجید افندی

فکر هفته‌سی

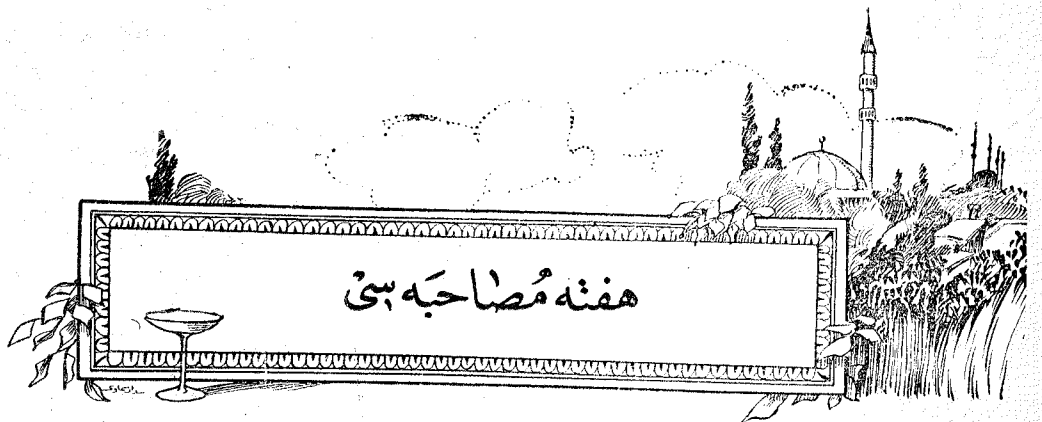
کین دوری

برک دوردنه یاشایورز . ساهه حریده
یکدیگر یله چاریدشان ملنلر آراسنده دکل ،
هر ملتک حدودلری ایچنده بیله ، نیمدیلک
اولسون ، باریشمی ایستهمه بن کوسکونلکروار .
صاریق بوون باغه ، ره دینفوت قلیچ ، قام
چکیجه دشمن ! ملنلرک و صنفلرک چاریدشمندن
حصوله کلن تنافراصوات ، انسانیت آهنگ
مفکورویسته خواهشکر و حلاوتلرینه اضطرابی
بر تأثیر یاپیور . کین و نفرنک بوقدر حاکم اولدنی
اشاد ، نزه منفعت قابخوسیه حسیاتی برطره
براقی تومیه اولنسه ده [۱] باشقه زمانلرده
طبیعی کوزوکه چک اولان بودعوته قارشى شیمدی
مترددز . کندی استفاده لرنی تأمین ایچون
باشقه لرینک عداوت حسلری کوروکله یلرله آرتق
اهمیت ویرمسهک ، اولنلرک سوزلرینی هیچ
دیگه مسهک بیله یارینک مشکوک اولدنی زمانلرده
قلک سوروکله دیکی بوله قوبولاروق موقت برعنوانیت
تأمین ایتمکدن باشقه بر منفعتی اکثریت تصور
ایده میور . کین ، بزدن پک قوتل ، منفعت
دوشونجه ضرر ، باخصوص هر زمان سلیم اولمایان
عقلمزدن دها پک شدید برصورته کندی قبول
ایتدیریور . اولنک ییقاچنی بنامعین ، پارچالایه جنی
وجود معلوم . اورزنده برقاصیر غاشدیلرله اسه جکی
معموره لرده خرابه حالنده صیرالانغه حاضر در .
کینه ساهه منفعتی دکل بلکه مثبت قیمت
ویرنلرده وار . بالفان حرینک عقبنده ملت
نظریه سنی بنا ایتمک ایسته بن بر مشهور هررک
ملی مفکورمه ک قوتلنمسی ایچون یاریدینه احتیاج
کوستردیکی ایکی حسدن بری ، استبداده قارشى
بالخاصه اجنبی تحکمه قارشى بر غیظ و عداوت
صورتهنده تصور ایله یکی «مل کین» ایدی . [۲]
بوفکره دها زیاده وضوح ویرمک ایچون نری
باشقه شخصلردن اوزافلاشدیران ، اولنلرله
آراضده آشیلاماز برسد یاقی ایسته بن کینک
بوصورتله کندی شخصیتنیزک حدودی چیرمهک ،
شخصی قوتلر ضعیفه اوجود داخنده تمرکز
ایتدیرمهک ، داغیلاروق ضعیفلاشدن قورتولغه
یارادینتی دوشونمیلیز . سودالیرلر آراسنده کین
ایله عشق بربرینه قارشى دیرانلر نه قدر چوقدر .
چونکه اوراده «أنا» ایله «لا أنا» بضاً بری

[۱] احمد امین پک - وقت غزیه سنده ۲۰ ایللر تاریخی

مقاله سنده

[۲] تورک شمشک ، اسلاملاشقی ، معاصرلاشقی صفحه ۲۷

هفته مصاحبه‌بی

خلقه دوغرو

انتظامله ادراک ایتشلر ونا آصریقایی تأسیس ایدن
خلق کتله سی ایلمک کونلردنبری بو قوتی تکمل
دوره لرندن کچیره رک یورومش و بکی صارصیتی لر
اختلااار اولماق سزین خلق لهنده اولان جریانلر
واقلابلر طبیی بر صورته کچمش و کچه جکدر .
روسیه ده بر آووج خلق ضیافت و ذوق
سفره لرنده ، سعادت و کوزلک رو یارلری ایچنده
زنجیر آلتنده کیلرک ، اللری باغلی بدبخت و معظم
برکتله مک ده بیان واضطراب صدالری ایله اویاغش ،
سفره لر دورلمش ، نبرابلر دوکولمش کوچک
مسمودلر کتله سی بو یوک بدبختلر کتله سنک غیظی ،
حسدی انتقای ایله بره سریشلر ، سعادتلرینی
قانلرله اوده مشلردر .

اصریقایلرک سکون روسلرک قیزیل قانله
یورودکلری بو عینی غایبه البت افسانلر لسی
بر سکون ایله واصغری صارصیتی ایله اصل
اولقی ایستلر .

خلقه دوغرو جریانی بزده غزیه ستونلرنده
تورک اوجانلک صالوننده ، عقلی و اویاییق
کورونمک ایسته دیگمزدقیقه لرده سوسل لقر دیرلریمز
آراسنده ایشیتدم . بو بر ایده مال اولاجق قدر
طانغامشدر . بلکه بوجریانک نظریاتی ، مختلف
فیلزوفلرک فکرنی ، کتاب اوقوبان بر قاج
متفکریمز طوبلار یازارلر ، بلکه ارلرنده فلان
مکتب ، فلان مکتب مناقشه سی ده جریان ایدر .
بلکه ده خلقجیانی کندیزه کوره تفسیر ایدرک
اوکا خصوصی برشکلده ویرمیلریمز . حالبوکه بن
ایستردیمکه خلقجیانیق برفکر دکل بر فعل اولسون .
وطن ایده یورمهک بو صورتله خلقجیانیق یابایلمک
ایچون فعلی خلقجیلک براندینی مؤسسائی ، طرز
مساعیسی تبیت ایدن اثرلری بر سلسله حالنده
ترجه و نشر ایتدی در . بوجریانی لطق نظریات
حالنده کورمه دن اول حیات حالنده کورمه لیز .
بلکه اوزمان بزده ده حیاتی برقابلیتی اولور .

رئیس واسونک بو خلقجیلنی کوسترن بر
جلاسسی واردرکه مستر قره بن کندیسی جوقی
جذب ایدن مسلمان خاق کتله لرندن بخت ایدرکن
تکرار ایدیوردی : «بو خلک اوموزلرنده کی
یوکی بر آؤ تحفیف ایده بیلسیم ، کندیسی حیاته
وظیفه سی باعش عد ایدرم .»

خالده امین

خلقجیلک خلقه دوغرو تعبیرلرینک اراضده
چوخالدینتی کور یورم . بو جانی و قدرتی جریانک
خصوصیتی ایضاح ، طبیی هرکسک کندیسه کوره
اولور . خلقجیلک بر نظریه دن زیاده تطبیقی بر
ماهیتی حائزالدینی برک جوق اصریقادر .
خلقه خلق اوراده خلقک تربیه سی ، سعادت ،
اجتماعی مساعینک فاطمی اولاروق بررمثال شکلده
تجلی ایدیور . حتی ثروت حکمدارلری بیله ، کندی
معظم مؤسسائنده کی بر کوچک حکومتک مأمورلری
قد جوق اولان آدلرینک فابریقه ، یورو
حیاته ، اک بکی واک مسمود اصولار وراحتلر
قویقه چالیشورلر .

بر چیرک عصره بقین حیاتی خلقه حصر
ایتمش اولان مادام «جیش ادامس» خلقجیلک
سینی اک جانی بر شکلده آکلایور . اویالکز
بر قاج آدمه نصیب اولان رفاه ، کوزلک ، حرث
سعادتک ادامه سی ایچین یگانه چاره ی بوسعاده
بو کوزلک بو حرثه خلقی واکثریتی تشریک
ایتمکده بولیور .

انلیتلرک لنده اولان حقوق و سعادت مطلق
انقراضه محکومدر .

جمعیت یشریه ده توازن مطلق ، اک بو یوک
بر اکثریتک مطردور بربرینه یقین حقو قلر و سعادتلر
الده ایتش اولماسیله حاصل اوله جقدر . تاریخک
متادی جدالی ، قانلر قارغشه لقلر ، هر دمه سنده
سعادت دائره سنی بر درجه دها بیولمک و بوداثره
نک ایچنه بکی بر صفت و بکی بر کتله التحاق
ایتمکله نتیجه لنیور .

بشیرتک بو عمومی و درن حقنی چکنه مک
نه آتشک نه طوپک نه ده قوتک لنده در انسانلرک
تا ایچندن یوکسه لن الی بر قوت وارکه او دائماً
یور یور ، او دائماً آدم آدم پارچه پارچه قزانیور .
حق قوتک دکل حق خلک در . یالکز بو حق
انتظامله ، وضوحله آکلایان کتله لر ، بو حق
و بو قوتی انتظامله و وضوحله قولانماسنی بیان
ملنلر آیتسه حاکدر . و کورونیورکه خلق قوتی
اولدینی کبی ادراک ایتش اولان ایکی ملت وقوت
وار ، بری طبیی بکی دنیا آملری اصریقایلر
اوتیه کی روس اختلالنک روحنی برادانلر ،
آرالرنده کی فرق : اصریقایلر بونی وضوحله ،

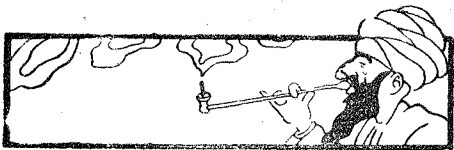
موجود اولاه؛ آهنگ پوزولدهنی وقت جسمک
وذهنگ حقی صارسیمشدر . شبهه سز ، هر
فانیده ، بو آهنگ دوامسزدر . وکالده
عاریدر . فقط نائل اولدیغیز بر پارچه
صلح و سرور اونک اثریدر . بشری اولان
آهنگده الهی آهنگک انعکاسیدر .

« انسان - بز - بوندن خبردار دکلدرد .
انسان صانگه خیری ویا شریر شیطانلره ،
پرلرله احاطه ایداشدرد ، نفسی اونلره تسلیم
ایدر .

« ای دوستلرم! سزه سوبله دیکه حقیقت
الیدیغی بیلیورم ، فقط قلبلری متأثر ایدن ایدان
غلیانی فانیلر ایچون کوجدر ، اونلر طرفندن
تقدیر ایداز .»

« نهایت ؛ بدبختلر ! بواضطر بلی جداله
ختم ویرمه چکیمسکز ؟ دلیر ! کورمور .
میسکرکه کندی کندیکری اولدور . یورسکر ؟»
کری بش عصر اول بوناغنه . طاب ایتش
اولان بو صدا بزه شیمدی نه قدر باغین کلپورا

محمد عزت

دردلیدن : خلق ادبیاتی نمونه لری

قوشمه

یار نهدن حظ ایدر نهدن خوشلانیر ؟
بیلم او یار نهنگ مبتلاسیدر ؟
کوکل گاه سور گاه آتشله نیر
نه چاره چکملی دوست بلاسیدر .

کشته امیدم آنکینه صالدم ،
غرق اولوب کرداب محنته
یوز بیک آمان دیدم بر پوسه آلامد
حاصلی عمرمک قان بهاسیدر ،

چانلر فدا اولسون آهوش کوزه
هیچ دوغق اولورمی بوشیرین سوزه
بیک تکلم ایتدک باقادی یوزه ،
بیلم او یار کیمک آشناسیدر ؟

دردلی واز کلورمی اوماه جیندن
یغشی خبر آلام اوز تسبندن
وریدیکی پوسه لر لعل لبندن
افطار وقتک دیش کیراسیدر .

دالغله لری کیرمکده در . بربرندن آری اولان
عنصرلر یاقلاشیرلر . آرتق ، بربرلرینه قاریشیرلر !
کین ایله عشقک ، بوابکی رقیب قونک تضدیق ،
بی حرکت اولان هیولاده دائمی تبدلار وجوده
کتیریور .

« اولا عشق مرکز عالمه » برلشییور ،
اورادن کین چکلیور ، و بو ابتدائی مرکزدن ،
بو ایلاک برقک اوجاغندن عشق ، یاراش
یاواش ، آدم آدم ، اعمراطورلرک متیاقسینی فتح
ایدیور . عشق ایله کین آراسنده کی مبارزه عظیم
ومدهشدر ! محاسنلر گاه شدیده محمولرله بربرلرینه
صاریلر ، گاه آیلررق نفس آیلرلر . بو
مبارزه لری یارایلان دنیا ده قایر : ایلاک
مبدعات اوزرنده بونلرک تمفاسی واردرد . ایلاک
یارایلانلر ، هنوز انطباق اتمامش بو ایچوملرله ،
حیاتک بکی یوللری آراشیدیرکن محو اولمغه
محکومدرلر ، اونلری تمقیب ایدن دیگر صورتلرده
عینی طالعه . ظهوردرلر . نهایت مظفر اولان
آهنگ یاشامغه قایلیتی تمضولری وجوده کتیریور .
« آرتق کین دائرة کانتک حدودیت النجا
اغشدر . عشق حاکمدر . دنیا (سفسروس)
الهیدر ، مکملدر ، عضولرنده فترت . و کین
بو قدر !

« فقط اون دفعه اون بیک سورن بو
کدرسز رؤیادن سوکره کینک وظیفه سی ایینه
باشلاور ، شیمدی مظفریت دوره سی اونکدر
دنیاک دردنجی دوره سی باشلاور .»

« هیات ! ای بدبخت انسان عرقی ای
بک مضطرب ! نه کسمکشلر ونه ایلکلیردن
طوغو یورسکر ! آرتق انسانلر غیب ایتدکاری
او سعادت کره سنی او مکمل عالمی اوزلرلر .
جهنم استقبالده دکل حالده در ، بزم حیامتذر .
بو حیات اولومدر و جسم بر قبردرد ، جسم بزی
اورتن طوبرا قدر ! کین اولدوردی بزلری !
« اکر بو اولومک ایدی اولدیغی بیلمسه بیک
رها اولمزدی . زمان بزی بو اولومه سورکله یور ،
همده اوندن قورتاریور . جنت ساده ماضیده
دکل ، همده استقبالده در .

« فقط نه قدر اوزاق ! اوزایه ، جنته
وارمه دن اول فلاکتک صیتمه لی چارنی کچمک
لازم . بوکون مدفون اولان . روحک ایلریده
عروجه بهمنه ایمان ایدیوروز ، فقط یینه عینی
ضارده سقوط ایده جکته ، یینه عین فلاکتک
تکرر ایده جکته اینانیدیغیز کبی ! مدنیت عینی
یوقوشدن وعینی اینیشن . فقه لره صوره مجبوردر .
امیدوقلسک قل . وذهنی مست ایدن بو قطبی
قانونه قارشی عصیان ایدیور ، اوندن قاجغه ،
بر یابراق کبی روحنی صامان بو فوطنه دن
فورولمغه چالشیور . عشق و کینک مساوی
قوتلری طایفه لره برابر اویالکیز عشقه طرفداردر .
« هر موجودده بر آهنگ واردرد ، و هر
آهنگ عشقندن طوقار . آهنگدار اولمایان

بری ایچنده آریر ، شخصیتلر مزاج اولور ،
بعضاده شدتله آریلیر ، یکدیگرنی انکار ایدر .
سومک ایچون نفرت ایتک ، بر حنده قوتلنمک
ایچون عکسندده شدتلمک لازم .

فقط کینی قلبیزک یگانه سلطانی اولارق
قبول ایتکده قابل دکل . نه اولورسه اولسون
شدنی بوکون ، یارین اهمیتدن دوشه جکته صیبی
قناعتمز وار . بوقسه کینی بوتون طبیعته تشمیل
ایتک ، نفسمکده داخل اولدینی حالده بو طبیعتی
کینمه موضوع اغخاذ ایله مک . بناء علیه کندمدن ده
نفرت ایتک ، کینمه قارشی کیندار بر وضعیت
اغخاذ ایله مک ، کینمه کینمی بوغنی لازم کلیردی .
« نفرت ایدیورم ، چونک سوبیورم ! » ده
زیاده صریض بر عاشق آغزینده یاقیشان بواعتراف
عینی زمانده هیچ ایچون وارد اولمازی ؟ اکر
بوکون کین قلبیضده بر طوتدی ایسه شبهه سز
بو ، شعورک تنور ایتدیکی درینلکرده
صافلان و برکون بلیره جک اولان بر عشق
یاشادیندرد . ضیا کوک آلبده کینله بسلمک
ایسته دیکی محبتی تاریخده تصلب ایدوب اورال
طاغلرندن ، چین حدردندن آوروپاک اورتاسنه
قدر طاغیلان عربی زره لره باغلاردی . اونکهم
کین هم محبت دوغولری بواجتمی صیوروت
استناد ایدیوردی .

***

رومن رولانک بکی انتشار ایدن بر رساله سی
اسکی بر تفکرک کین و عشق دوره لریک تعاقبی
حقننده کی فلسفه سی بزه خاطر لاتیور [۳] امید
وقلسک فکرلری آکلان بواوقاق اثری تماماً
ترجمه ایتک ایستردم فقط منته حرمت ایتکسز
بونی یاشارقی نیم ایچون ممکن اولامدی . مع مافیه
اصلنده کی لطافتی محافظه ایتدیکی بیلمکله برابر
بعضی نقطه لری خلاصه نقل ایدیورم :

« رآهنگ متوازن دنیاک دورت دورنی
یکدیگرینه متساوی قیلار ، وایکیشر ایکیشر
قارشی قارشی به قویار . ایکی کمال دوره سی :
کین سلطنتی ، عشق سلطنتی ، وایکی انتة ال
دوره سی : کیندن عشق ، عشقندن کینه .

« امیدوقلسک فلسفی شعری کین دوری ایله
باشلاور : بوسفحه ده عالم نابوددر ، عناصر اولی
یکدیگرینه یاباغی ، آرارنده هیچ برمنافله ،
هیچ بر رابطه بو قدر . . . کولشک آبدینق
چهره سی آرتق کوزوکز ، دکز ، روز کار
کوزوکز . عنصرلر بربرلندن فرار ایدولر ،
مطروود اولان دوستلق ، بوتوش هیولاسنک
خارجی منطقه سنده در .

« زمان یکدیکه ، کین ایله طولو سبوی عالم
یاریلیور . کین دیناری داملاور ، یاواش یاواش
آقیور . اوآله بقیه : یینه پاک عشقک مبارک

[۳] Romain Rolland - Empédocle d'A-
grigente et l'Age de la Haine. Edition
des cahiers du Carmel
Paris, 1918